

Lep napredek mestne plinarne

NOVOLETNE SPREMEMBE PLINSKIH CEN SO RODILE DOMALA POPOLN USPEH.

Ob poteku prvega poluleta nove »tarifne politike« naše mestne plinarne je naš urednik obiskal te dni ravnatelja plinarne g. inž. Tomšiča, ki mu je dal naslednje zanimive podatke o uspehu novih pristojbin:

Mestna plinarna je uvedla z novim letom ob šestdesetletnem obstoju podjetja novi, času odgovarjajoči tarif, ki obeta po dosedanjih skušnjah podjetju dobro bodočnost. Ker je odjemalca plina sedaj dana možnost, da si pri večji uporabi plina zagotovijo tudi njegovo nižjo ceno, je pridobilo podjetje že v prvi polovici tega leta 147 novih konzumentov, torej več kakor popreje v celim letu. K zadovoljivemu naraščanju konzuma pa je pripomogla seveda tudi umestna propaganda za porabo plina v gospodinjstvu in obrti, in sicer po dvakrat letno se vršičih predavanjih in deloma tudi uvedena akvizicija po nalašč za to nastavljenem akviziterju podjetja. Kako potrebna je bila uvedba predavanj, se je izkazalo v mnogih primerih, ko so se gospodinjne naravnost začudile, kako po ceni in pripravno je kuhanje s plinom.

Zelo razveseljiv je pojav, da ima mariborsko občinstvo vedno več smisla za uvedbo cenene in praktičnega kuriva. Tako na primer zaznamuje statistika, da si je omislilo vpeljavo plina v nove stavbe 92% hišnih posestnikov; v kuhinje pa postavljajo vedno več plinskih štedilnikov, kjer se kuha in peče vse samo na plin.

V drugi polovici lanskega leta pričeta akcija za uporabo plina v kavarniško in

gostilniško obrt se je tudi dobro obnesla. Na podlagi novega cenika si je preuredilo do sedaj pet kavarn svoje kuhinje z izključno uporabo plina. Tudi za druge velike kuhinje je postavila plinarna moderne plinske štedilnike in je med temi treba omeniti pred vsem javno kuhinjo Zadrugnega doma in mariborski sanatorij primarija dr. Černiča, kjer je ves kuhinjski obrat prirejen na kuhanje izključno s plinom.

Zaradi naraščajočega konzuma plina in novo nastalih stavb na priferiji mesta je bilo treba v zadnjem času plinsko omrežje znatno razširiti. Pričelo se je ob enem tudi s sistematičnim popraviljem in izmenjavo slabega omrežja, da se kolikor mogoče omeji še vedno znatna izguba plina na omrežju. V ta namen so že in še bodo letos na novo položili plinske cevi v Vrbanovi, Dr. Medvedovi, Dr. Rozinovi, Vrtni, Cankarjevi, Fochovi in Radvanjski ulici ter v Tomšičevem drevoredu. Izmenjava plinovodov pa se izvršuje v Koroščevi, Kopališki in Stolni ulici.

Tudi instaliranje plinskih naprav, ki ga izvršuje mestna plinarna, zaznamuje znaten porast. Podjetje je letos instaliralo že 117 kuhalnikov, štedilnikov in drugih plinskih priprav. Iz vsega je razvidno, da rodi trud plinarniškega odseka, ki se je z vso vnemo zavzel za podjetje, hvaležen sad in bo plinarna nedvomno kmalu aktivna, če se bo občinstvo tudi posihmal v vedno večji meri posluževalo modernega kuriva — plina, kakor opazamo to v drugih mestih.

Kaj je znamenitega na Boču?

BOČ BIL NEKOČ VULKAN. — PRADO MOVINA SV. GRALA IN PRIPOVEDKE O LOHENGRINU. — SAMOSTAN NUN SPOKORNIC POD BOČEM.

Dne 22. junija t. l. je bil na Boču javnosti izročeni razgledni stolp, katerega je postavila podružnica »Slov. planinskega društva« v Poljčanah. Pri slavnostnih govorih smo pa pri tej priložnosti slišali vse mogoče, samo tega ne, kar bi imelo največjo privlačno silo k stolpu: **zgodovine Boča!**

Kdo pa naj leze k temu stolpu s posebnim zanimanjem, ako mu ne zabelite borove hoje s tem, da mu poveste, kaj se je na in ob Boču zgodilo tekom tisočletih let, ker je še hvalabogu vedno precej ljudi, katerim ne zadostuje suh rekord, da so bili na vrhu Boča in stali na najvišji stopnji razglednika, ampak vedeli bi tudi radi, kaj je v tem kraju v obče zanimivega!

Da se je postavila zgradba v prid razširjenja planinstva in razmaha turisticke, je to gotovo vse hvale vredno. Toda trebalo bi obenem tudi izdati »Vodnika na Boč«, kajti stolp sam nam ne pove še ničesar. Čutimo vedno bolj, da se »Planinski Vestnik« vse premalo ozira pri svojih opisih na preteklost kraja in da manjka pri vsem tem vpluvajujoči zgodovinski okvirki. Posebno je pa bilo v našem slučaju, kjer je tura sploh malenkostna, neobhodno potrebno, da objavi »Vestnik« prej kak »vodnik«, kateri se izda potem v večjem številu v ponatisu, če že pri nas ni mogoče najti založnika za kaj takega, ker ni nobene podjetnosti, pač pa tim več javkanja, da ni zaslužka!

Seveda bo že vprašal kar prvi: no, kaj se je pa tu posebnega zgodilo? Nič! — In vendar nudi ravno ta kraj toliko zanimivosti, kakor redkokateri drugi, samo ogledati se je treba. Že Janišchev »Topografično-statistični slovar Štajerske dežele« (Graz, 1885) nas opozarja pri članku »Wotsch« na različne naravopisne posebnosti. Tam zve mo pred vsem, da je bil Boč nekdanj ognjenik, ker najdemo tam samo vulkanom lastne hribovine; da se tu razvija posebne vrste rastlinstvo; da je ob obočju na Poljčanski strani velika špiha, katero naziva ljudstvo kot »špelka«, ker etimologije ime na več ne pozna; tam je tudi vrt »Balunjača«, odkoder baje dobava štorčija

novorojenčke za ves ta okoliš itd.

Pokojni studeniški nadučitelj Josip Majhen je vedel mnogo starih bajk in tajnosti Boča, katere sta deloma popisala R. Puff in Dav. Trstenjak. Tu je pradamovina sv. Grala in pripovedke o Lohengrinu. O tem je pisal Eschenbach že okoli l. 1200 v svoji viteški epopeji »Parcival«. Tam zve mo tudi različne dražljive dogodke iz studeniškega samostana n. pr. spokornic one dobe. V obče je na to že tudi opozoril avstrijski zgodovinar R. pl. Kraik; največ je pa o tem pisal bližnji rojak Dav. Žunkovič v »Staroslovanu« (1914) in v »Slavische Vorzeit« (Maribor, 1918).

Čujemo dnevno v časopisih tarnanje: glejte, da privabimo tujce, kateri so nam lani prinesli nad 500 milijonov Din v državo! — Toda kako hočete to doseči, če n. pr. že o Boču ne veste več povedati, kakor da stoji tam 20 visok lesen stolp ter da vidi potnik gredoč cerkvice sv. Miklavža?! — Poskusimo prepustiti Boč s svojimi znamenitostmi Nemcem samo za mesec dni! Videli boste, kako bodo prihrumeli iz vseh krajev vetra spoznavat pradamovino sv. Grala, o kateri mi kljub obširnemu opisu ne vemo niti — mu! — Na vprašanje, kdo je temu kriv, pa ni drugega odgovora, kakor: **vsi povprek, ker vse, kar je naše, brezglavo podcenjujemo!** Dravinčan.

Obisk v »Ljudski knjižnici«.

Ta teden je imela »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu dva odlična obiska. Prvič si je to knjižnico ogledal mariborski rojak prof. Josip Vuga iz čeških Budjevic, ki se mudi v Mariboru na počitnicah. Nadalje sta obiskala »Ljudsko knjižnico« urednika Franc Albrecht in Božidar Borko, ki sta prispela iz Ljubljane. Vsi navedeni so se zelo laskavo izrazili o moderni ureditvi in bogati izbiri »Ljudske knjižnice« ter o njenih lepih prostorih v Narodnem domu.

Koncert v mestnem parku.

Privedi v nedeljo dne 10. t. m. od pol 11. do 12. godba Katoliške omladine ob lepem vremenu.

Mariborski in dnevni drobiš

Domorodni izlet v Apače

Za izlet v Apače na prvo slovensko slavnost v nedeljo dne 10. avg. t. l. je v zaprtem elegantnem avtu na razpolago še precej sedežev po 50 Din, v treh navadnih odprtih pa še nad polovico po 30 do 40 Din tja in nazaj po lepih Slov. goricah in skozi Zg. Radgono. Ne bo kmalu tako ugodne priložnosti, si po ceni ogledati ta krasni del naše domovine; kajti redni, vsak dan vozeči avto stane iz Maribora v Radgono in nazaj 90 Din.

Za zabavo v Apačah bodeta skrbela domači pevski zbor, pevsko društvo Jadran iz Maribora in dva obmejna tamburaška zbora. Mnogo zabave bodo povzročali ribolov, ameriški zapor, šaljiva pošta itd. Še več burnega smeha bodo izzvali diletantje iz Maribora s svojo šaloigro »Snubač«. Ples, prosta zabava, izvrstna postrežba v znani solidni gostilni bodo vrtno veselico, ki se vrši ob vsakem vremenu, prijetno razigrali in podaljšali. Vstopnine ni.

Prijave za vse, tudi za elegantni avto, v pisarni N. O. v Nar. domu vsak dan, začetki dan v soboto od 18. do 20. ure. Od hod avtov, kolesarjev, motociklistov itd. v nedeljo točno ob 12. uri izpred Nar. doma. Vstopiti bo mogoče tudi na vsaki avto-postaji ob cesti Maribor - Zg. Radgono za primerno nižjo ceno. Odhod iz Apač nazaj ob 21. oziroma 22. uri ali na občno željo kadarkoli prej. Doplačil za čakanje avtov v Apačah ni nobenih. Ob zelo močno deževnem vremenu izostane izlet in se denar vrne.

S pesmijo in zabavo k srcu, s srcem k demovini in narodu svojemu!

Narodna Odbrana, Sokolska župa, klub Meja.

Tako delajo — oni!

Prijatelj našega lista, koroški rojak, ki se je mudil 3 tedne v Korotanu, nam pripoveduje, kako fanatično, širokopotezno in temeljito proslavljajo Avstrijci plebiscitno leto. Izdane so »plebiscitne« buteljke vina z etiketami, na katerih citirajo verze in izreke šovinističnih nacionalnih pesnikov in pisateljev. Tudi »plebiscitno« pivo imajo v steklenicah z enakimi etiketami. Izdali so cigarete — tudi »plebiscitne« na ovojih in zavojčkih — brez ozira na to, da je duhan zrastel na naših, jugoslovanskih tleh. Klobase za turiste in zavojčki sira, podstavki za steklenice, kozarci, čaše in vrčki — vse to, kar se dnevno rabi, je opremljeno s hujskajočimi izreki brez ozira na tujski promet ob slovihih koroških ezerih... Tako so zaslepljeni, da niti ne vidijo pogubnega vpliva takega početja na — tujski promet.

Za inspektorja deželne brambe

je kraj na predlog vojnega ministra imenoval armadnega generala Danila Kalafatovića, za nosilca dolžnosti poveljnika zrakoplovne vojske pa brigadnega generala Milutina Nedića.

Z železnice.

Premeščeni so: uradnik III-1 Vekoslav Medvešček iz delavnice Maribor na Maribor glavni kolodvor; zvaničnik I-2 strojevodja Ivan Rus iz kurilnice Maribor v ekspozituro Dravograd-Meža; prometnik Štefan Škrilec iz Ormoža v Rimske toplice; prometnik Jožef Gregori iz Rogaške Slatine v Rogatec; sprevednik Franjo Unger iz Ljubljane v Maribor gl. kol.; kurjač Herbert Kumer s Pragerskega v kurilnico Split; čuvalj proge Anton Šramel iz Celja v Maribor; kurjač Milan Vokač iz Maribora v Mursko Soboto. Napredoval je za uradnika III-3 poslovođa Ivan Varl v kurilnici Maribor.

Poročil se je

v mariborski stolnici odvetnik dr. Slavko Barle z gđco Elzo Peklarkovo iz Maribora.

Usmiljena srca

se naprošajo za velikodušne darove za 63 let staro, revno in ubožno ter dela nezmožno viničarko v mariborskem okrožju. Njeno ime pove in darove sprejema uprava »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Zadnja pot Tončka Šramla.

Včeraj popoldne so izročili materi zemlji posmrtno ostanke tragično preminulega Tončka Šramla. Ob mrtvašnici magdalenskega pokopališča se je že pred 16. uro zbralo mnogobrojno občinstvo, med katerim smo videli poleg žalujočih tovarišev pokojnika tudi profesorje drž. moškega učiteljišča in mnogo učiteljev. Po prvih molitvah je pevskih zbor pokojnikovih tovarišev pod vodstvom g. Kobana zapel žalostinko »Blagor mu!« — Ko je žalni spreved krenil k odprtemu grobu in je bil obavljen cerkveni obred, je stopil na rob groba g. profesor Baš, ki se je poslovil v imenu zavoda in profesorskega zbora od svojega dolgoletnega učenca s kremenito iskrenimi besedami, ki so vsakogar ganile. Nato je stopil ves skrušen k zevajočemu grobu pokojnikov šolski tovariš, ki je v pesniških besedah povedal tovarišu Tončku zadnje iskreno slovo. — Pokojnikova mati se je zgrudila ob grobu in zopet so zajokala grla njegovih tovarišev z večno lepo »Vigredjo«. — Ob odprtem grobu je bilo nebroj vencev in šopkov, a najlepši so bili od tovarišev Pragerčarov in Sadjarske podružnice. — Slava spominu pokojnika!

Poln tovorni avto v jarku.

Sinoči okrog 7. ure se je pripetila na znanem klancu pri Brudermanovi gostilni težka avtomobilska nesreča. Šofer Peter Varič, nastavljen pri uglednem mariborskem lesnem trgovcu g. Branku Mejovšku, je imel na svojem tovornem avtomobilu velik sklad drv, razven tega pa je prevzel še 6 oseb na avto. V neposredni bližini Brudermanove gostilne se je ogromno vozilo prevrnilo v jarek. Od potnikov je dobil 27letni Franjo Kosar tako težke poškodbe na križu in v rebrih, da so ga morali z reševalnim avtom, ki je takoj prispel na kraj nesreče, odpeljati v bolnico. 10letno Liziko Plevnik pa so zaradi lažjih poškodb oddali v domačo nego. Ostali potniki s šoferjem vred so odnesli k sreči le lažje poškodbe.

Gasilska slavnost v Št. Ilju.

V nedeljo 10. avg. priredi Prostovoljno gasilno društvo Št. Ilj svojo prvo letno veselico v prostorih g. Baumana pri kolodvoru, v slučaju slabega vremena pa teden dni pozneje. Spored bo zelo pester, tudi srečolova ne bo manjkala. Vsega pa ne smemo povedati! Čisti dobiček je namenjen za nabavo brizgalne in drugega orodja. Ta dan bo tudi mala revija gasilcev z levega brega. Prosimo, da nas obiščete in pripomorete, da se naša želja čimprej uresniči. — Odbor.

Z odpiranjem

je odprl sinoči neznanec stanovanje hišnika v zavodu »Vesna« Franja Vedaja, ko ni bilo nikogar doma, ter odnesel iz omare srebrno moško uro. Po opravljeni reviziji tujega stanovanja je neljubi gost vrata zopet zaklenil in izginil.

Težja nezgoda voznika.

Davi okrog 6. ure je vozil 33letni posestnik Franc Vračko iz Nebove pri Sv. Petru po jako ozki poti. Ker je moral stati za svojim vozom in istega uravnati s pomočjo dviganja zadnjih koles, ga je »sora« tako močno vdarila v desno stegno, da je na mestu obležal. Bližnji prebivalci so ponesrečenca prenesli k Sv. Petru, odkoder so ga davi z rešilnim avtom odpremili v bolnico.

Carolus imperator et rex.

Včeraj je prišel na stražnico neki moški javit, da je izgubil delavsko knjižico. Ko ga je stražnik izpraševal o njegovih osebnih podatkih, je opazil, kako se blišči na moževem klobuku star avstrijski znak z reliefom cesarja Karla in napisom »Carolus imperator et rex« (Cesar in kralj Karl). Na vprašanje varnostnega organa, odkod neki ima ta staroslaven znak, je odgovoril, da ga je kupil od nekega starčka za en cel dinar. Ker je bilo precej sumljivo obnašanje neznanca, ki je navedel, da se zove Valentin Justin in da je hlapec brez posla, so ga za enkrat oridržali v zaporu.